

ЗНАЙОМТЕСЬ: ОДЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

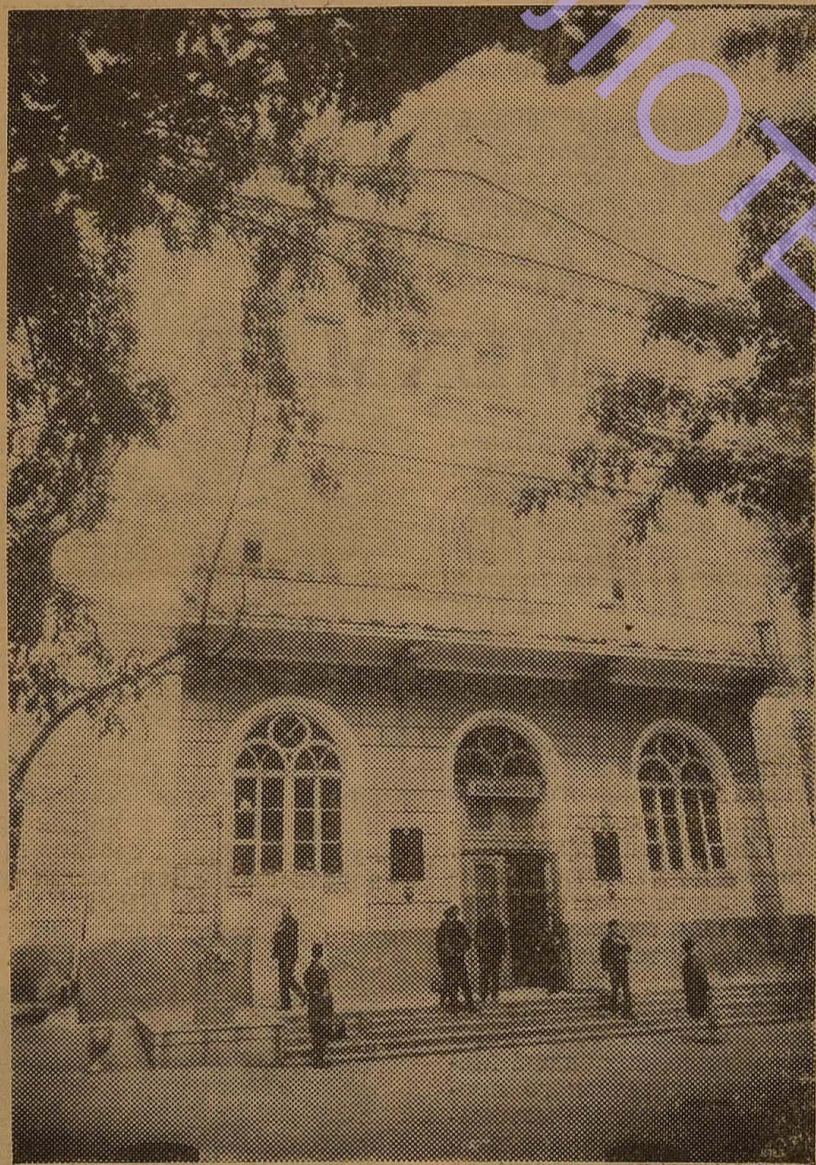
№ 16 (1789).

Видається з 1933 р.

27 КВІТНЯ 1990 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Імені Мечникова

Ювілейна конференція

17—18 квітня в університеті проходила наукова конференція кафедр суспільних наук, присвячена 125-річчю нашого учбового закладу. Форум суспільствознавців торкався проблем перебудови в суспільних науках. У конференції брали участь вчені Москви і Львова, Харкова й Миколаєва, інших міст.

Велике зацікавлення присутніх викликали доповіді й повідомлення провідних суспільствознавців ОДУ та інших вузів міста: професорів Л. О. Ануфрієва, І. М. Попової, А. І. Уймова, Д. С. Шелеста та інших, заступника керівника кафедри світової політики при ЦК КПРС професора А. А. Мигولاتьва.

Випущено збірку тез доповідей і виступів на конференції обсягом 13 друкованих аркушів, де порушено й проаналізовано актуальні теоретичні й практичні проблеми суспільних наук.

Пропонуємо увазі читачів

фрагмент однієї з доповідей, виголошених на пленарному засіданні конференції.

ПРОБЛЕМА ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА В СУЧАСНОМУ ПОЛІТОЛОГІЇ

Багато дослідників однією з причин політичної, економічної й моральної кризи в нашому суспільстві справедливо вважають те, що протягом двох десятиліть у нас немає лідерів — від низового до загальнонаціонального рівня. Звичайно, не можна отожднювати поняття «лідер» і «керівник». Як вважають радянські суспільствознавці Е. Баталов, Г. Андреева, Б. Паригін, лідер — це особистість, результат «природного добору», а керівник — продукт соціального добору. Лідерство, на відміну від керівництва, нестійке, і право на нього треба раз у раз «підтверджувати».

Неформальні лідери за сприятливого збігу обставин можуть займати посади офіційних керівників. Такі приклади ра-

сторія Одеського університету в певній мірі є історією самої Одеси. Не встиг ще народитися юний порт на Чорному морі, не встигла розквітнути «Південна Пальміра», як у ній з'явилися численні навчальні заклади.

Незабаром на базі приватного пансіону Вольсея створюється так званий Благородний інститут, перетворений в 1817 році в Рішельєвський ліцей — прообраз Одеського (Новоросійського) університету. Уже в другій чверті XIX століття ліцей стає осередком (або, як тоді прийнято було говорити, «розсадником») науки і культури.

Ліцей неоднаразово відвідував О. С. Пушкін (в 1823—1824 рр.), багато ліцеїстів були його друзями і однодумцями. У приміщенні ліцею деякий час жив великий польський поет Адам Міцкевич. З Рішельєвським ліцеєм пов'язані імена М. І. Пирогова, Д. М. Княжевича, Д. І. Менделєєва, М. Н. Мурзакевича, П. К. Бруна, О. Д. Нордмана, інших відомих вчених і громадських діячів. Після перетворення ліцею в університет — рівно 125 років тому — тут плідно працювали І. І. Мечников, І. М. Сеченов, М. Д. Зелінський, В. І. Григорович, О. М. Мясунів, Г. І. Танфільєв та інші відомі вчені Росії.

В університеті вчилися народник Іван Ковальський, народо-вольці Андрій Желябов та Василь Сухомлін, відомий радянський археолог-антикознавець Б. В. Фармаковський — друг дитинства В. І. Леніна, видатні вчені-геологи О. Є. Ферсман, М. І. Андрусов, письменник Л. І. Славін, батько Бориса Пастернака — відомий художник Л. О. Пастернак та інші.

Сьогодні Одеський орден Трудового Червоного Прапора державний університет ім. І. І. Мечникова — один із найбільших вузів країни, значний науковий центр. Університет є провідною організацією з наукових проблем «Екологія», «Світовий океан», «Паливні елементи», актуальних проблем астрономії і т. ін. До структури університету входять підготовче відділення і підготовчі курси ФПК для викладачів середніх навчальних закладів, палеонтологічний, мінералогічний та зоологічний музеї, НДІ фізики, багато науково-дослідних лабораторій, ботанічний сад і астрономічна обсерваторія.

Університет підтримує зв'язки з провідними вузами країни, уклав договори про співдружність з Сегодським (УНР), Оульським (Фінляндія), Сплітським (СФРЮ), Регенсбурзьким (ФРН) університетами, а також з університетом Джонса Хопкінса та Гаучер-коледжем (США), Валенсійським політехнічним інститутом (Іспанія).

Чимало славних перемог на рахунку університетських спортеменів, різних самодіяльних і творчих колективів, а команда КВН Одеського університету користується великою популярністю по всій країні: «джентльмени ОДУ» немов уособлюють все одеське студентство з властивими йому оптимізмом, темпераментом, гумором, винахідливістю і звичайно, неповторним патріотизмом.

Про навчання в нашому університеті мріють багато юнаків і дівчат.

ХТО ЗІРВАВ ЗБОРИ!

Скликані 25 квітня загально-університетські партійні збори, на яких мали відбутися вибори кандидатів у делегати XXVIII з'їзду КПРС і XXVIII з'їзду Компартії України, а також делегатів на обласну звітно-виборчу конференцію, припинили свою роботу. Причина — відсутність зворуму.

Не будучи торкатися зіпсованого настрою багатьох комуністів. Зосереджусь на загальних враженнях, які, на мою думку, стосуються питань принципів. Перш за все викликало подив, що головою А. К. Лозовський, замість того, щоб порадитись з комуністами, відразу зауважив, що можливе використання таємного голосування могло, мовляв, розтягнути збори на декілька етапів без гарантії їх успішного завершення. Недемократичність подібного прийому цілком очевидна.

Склася також враження, що значна частина аудиторії не обтяжувала себе думкою про власну відповідальність за результати виборів, які на нас очікували. І це дало привід

Анатолію Андрійовичу Жабороку делікатно нагадати присутнім, що від позиції кожного з нас залежить не лише доля партії, але, можливо, й усієї країни.

Відповідальність за зрив зборів повинні взяти на себе в першу чергу партком і партійне бюро цехових партійних організацій. Було б невірною, однак, відсутність на зборах переважної більшості комуністів пояснювати тільки звичними стереотипами — нехтуванням своїми партійними обов'язками. Мабуть мали місце і більш серйозні мотиви, які замовчувати сьогодні вже неможливо. Маю на увазі тих членів КПРС в нашому університеті, які напевне вже визначили своє ставлення до членства в партії.

Тож з урахуванням цих та інших обставин і треба готуватись всім — але по-справжньому — до повторних зборів, призначених на п'ятницю, 4 травня. Буде прикро, якщо Одеський університет у ювілейний рік залишиться без своїх делегатів на партійні з'їзди.

М. ЩЕРБАНЬ.

ПОТРІБНА ПРАВДА

20 квітня в конференц-залі університету з ініціативи парткому проведено засідання «круглого столу», присвячене 120-річчю з дня народження В. І. Леніна. Коротким вступним словом його відкрив заступник секретаря парткому з ідеологічної роботи І. М. Коваль.

— Ім'я і справа Леніна, — сказав він, — сьогодні в центрі політичної та ідеологічної боротьби. І це є ще одним свідченням того, що ідеї вождя революції і його праці неперобутні.

Про новий підхід до ленінської спадщини говорив доктор історичних наук, професор кафедри історії СРСР М. Ю. Раківський. Ми зараз, зазначив він, особливо гостро відчуваємо, яким важливим є сучасне прочитання Леніна. Володимир Ілліч не був соціальним пророком, але ж помилки були не тільки в нього. Вони є сьогодні й у наших нинішніх керівників.

Однак, якщо зосереджуватися лише на помилках Леніна, то це означає робити собі ведмежу послугу. Бо небажання осягнути лабораторію ленінської думки рівнозначне прагненню нарощувати нові соціальні недуги.

Іробуджена історична свідомість народу потребує правди і тільки правди. Потрібна правда й про ленінське вчення, а не огульне зневаження його теоретичної спадщини.

Темою виступу доктора філологічних наук, лауреата Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка професора В. В. Фашченка було «Ленін і література».

— Наше суспільство, — наголосив промовець, — багато зробило для обожнювання Леніна. Із земного, суперечливого вождя зробили Бога, ікону, а з його вчення — догму.

Зупинившись далі на літературному процесі, пов'язаному з «обожнюванням» Ілліча, В. В. Фашченка навів кілька конкретних, мало кому відомих прикладів того, як нівечили, перекручували думку про Леніна навіть такого автора, яким був М. Горький. Багато слів у знаменитому нарисі про Володимира Ілліча належали зовсім не перу Горького. Тож чи не час історикам і філологам дати людям усю правду про літературну ленініану?

Ставлення Леніна до творів письменника Вінниченка ще раз підкреслює, що і пролетарський вождь мав право на помилку. Хоч ця помилка аж ніяк не свідчить про те, що Ленін не розумівся на літературних справах. Досить згадати, яку глибоку оцінку давав Ленін Толстому, Гончарову, Пушкіну. Отже, не можна абсолютизувати поглядів Ілліча на ту чи іншу проблему. Бо, якщо ми визнаємо, що істина — це процес, то й сама постать Леніна — теж процес.

У роботі «круглого столу» взяли участь студенти, слухачі ФПК, ветерани партії й університету, викладачі істфаку.

Наш власкор.

[Закінчення на 2-й стор.]

Ювілейна конференція

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

дяньський політолог М. Павлова-Сільванська вбачає в подіях Східної Європи, де розпалась авторитарна система влади і офіційними лідерами стали колишні так звані інакомислячі, що виступають за демократичний, гуманний соціалізм.

Які риси притаманні лідерів? Американський советолог професор Принстонського університету Р. Такер, автор книжки «Політична культура і лідерство в Радянській Росії», вважає, що лідером може стати добрий діагностик проблемної ситуації, який може у зв'язку з цим щось вирішити, досить авторитарна людина, яка має послідовників і прибічників. Професор В. Дробіжев дотримувався думки, що політичний лідер повинен мати якості стратега й мислителя, бути людиною мужньою і скромною, безстрашною і розважливою, вміти вислуховувати думки друзів, мати щонайтісніший зв'язок з масами тощо.

Кілька політологів з народних депутатів СРСР у своїх виступах на З'їзді народних депутатів і в пресі попереджають про гіркі наслідки перебільшення сподівань на роль одноосібного лідера, віри в доброго царя,

зосередження в одних руках необмеженої влади.

Опитування жителів Одеської області, що його в грудні 1989 — січні 1990 року проводили соціологи Одеського університету, показало: 67 процентів не змогли назвати людей, гідних обрання до Верховної Ради республіки, а 54 проценти — конкретних кандидатур до обласної, міської і районних Рад.

Політична наука повинна посилити дослідження проблем легітимності влади, розстановки політичних сил і процесів формування багаторівневого політичного лідерства в радянському суспільстві.

Самодіяльна ініціатива трудящих, яка останнім часом дедалі більше зростає, різко збільшила кількість суб'єктів громадсько-політичної дії, в тому числі і внаслідок виникнення цілої низки суспільних рухів, народних фронтів та інших неформальних організацій. Процес перерозподілу функцій влади між різними суспільними силами потребує глибокого вивчення механізмів формування та висування лідерів, здатних до конструктивної діяльності в умовах політичного плюралізму.

Д. ШЕЛЕСТ,
завідувач кафедри політичної соціології.

шированому ленинському теоретичному наследию, отмечали благотворность процессов освобождения людей от догматического подхода к ленинизму.

Эти процессы, по мнению участников заседания, несомненно, приведут к еще более глубокому изучению ленинских трудов, их новому прочтению и творческому осмыслению.

КИМ ГЕН НАМ,
студент II курса химфака.

БІОЛОГІЧНИЙ

Факультет був заснований на базі фізико-математичного факультету Новоросійського університету і мав у своєму складі кафедри ботаніки, зоології, кабінет морфології та систематики рослин, анатомії та фізіології, порівняльної анатомії, фізіології, систематики тварин та анатомії людини.

Згодом ці кабінети перетворилися на самостійні кафедри, які очолювали всесвітньо відомі прогресивні вчені — І. І. Мечников, О. О. Ковалевський та інші.

Зараз факультет має у своєму складі 6 кафедр: ботаніки, генетики та молекулярної біології, зоології і гідробіології, фізіології людини та тварин, мікробіології та вірусології, біохімії.

На факультеті 7 докторів наук, професорів, серед них В. Д. Севастьянов — лауреат Державної премії СРСР; В. М. Тоцький, А. Я. Розанов — лауреати премії ім. Палладіна; 42 кандидати наук, доценти.

Факультет має 2 відділення — педагогічне та науково-виробниче і готує викладачів біології та хімії середніх шкіл, а також біологів різного профілю для народного господарства.

В. ТАРАНЕНКО,
декан біологічного факультету,
професор.

Географія і геологія в Одеському (Новоросійському) університеті співіснує з дня його заснування. В 1934 році в університеті був відкритий географічний, а в 1945—1946 навчальному році — геолого-грунтового факультету. В 1952 р. ці два факультети були об'єднані в геолого-географічний з двома відділеннями — географічним і геологічним.

Факультет сьогодні — це п'ять спеціалізованих кафедр, три філіали кафедр на виробництві, два УНВО, дві проблемні та одна галузева науково-дослідні лабораторії.

ГГФ

Факультет — це спеціалізовані учбові лабораторії, кабінети і класи, в тому числі клас ЕОМ, полігон і бази для проходження учбових і виробничих практик, два музеї, сучасне лабораторне обладнання. Це майже 1200 студентів геологів і географів денної, заочної і вечірньої форм навчання, понад 50 викладачів, в числі яких 8 докторів наук, професорів, понад 200 наукових співробітників.

На географічному відділенні факультету 3 кафедри — фізичної географії, економічної географії, ґрунтознавства і географії ґрунтів. Тут готують спеціалістів-географів для викладацької роботи в школах і училищах, а з 1987—1988 навчального року — і географів-ґрунтознавців науково-виробничого профілю.

На геологічному відділенні факультету дві кафедри — інженерної геології і гідрогеології, загальної і морської геології. Випускники відділення одержують кваліфікацію інженера-геолога і гідрогеолога і направляються на роботу у пошуково-розвідувальні і виробничі партії та експедиції проектно-дослідницьких і науково-дослідницьких інститутів, виробничих організацій. З 1988—1989 року почалась підготовка спеціалістів з морської геології для роботи в експедиціях по пошуку і розвідуванню корисних копалин у Світовому океані.

Навчання на геолого-географічному факультеті дає можливість поглибити і розширити знання у галузі наук про Землю. Щорічно, починаючи з першого курсу, місяці лекційних і лабораторно-практичних занять змінюються 2—3 місяцями польових учбових і виробничих практик, де студенти закріплюють одержані знання, набувають навичок польових досліджень.

Географія проходження практик студентами дуже широка: Україна і Молдавія, Європейська територія РРФСР, Кавказ і Закавказзя, Білорусія і Прибалтика, Сибір, Забайкалля і Далекій Схід, Угорська Народна Республіка, шельфова зона і простори Світового океану. Студенти старших курсів беруть участь у виконанні спеціальних інженерно-геологічних і гідрогеологічних досліджень, розвідуванні і пошуку корисних копалин, у виконанні досліджень з проблем раціонального природокористування, вивченню трудових ресурсів і територіальної організації виробництва на півдні УРСР, при вивченні впливу господарської діяльності і меліорації на ландшафти і ґрунти, їх продуктивність.

Геолого-географічний факультет — це факультет закоханих у романтичну професію географів і геологів, бажаних більше узнати про планету Земля, нашу Батьківщину, її незліченні багатства.

Я. БІЛАНЧИН,
декан факультету,
доцент.

ІСТОРИЧНИЙ

Факультет — один з найстаріших в університеті, заснований у 1865 році. Він готує кадри радянських істориків, викладачів історії і суспільствознавства для шкіл, середніх спеціальних закладів і вузів, дослідників різних періодів історії нашої країни, всесвітньої історії, археології.

На факультеті працює чотири кафедри: історії СРСР; історії УРСР, історіографії і джерелознавства; нової і новітньої історії; історії давнього світу і середніх віків. На факультеті чотири доктори наук, професори, і дванадцять кандидатів історичних наук. Вони ведуть наукові дослідження з актуальних проблем історичної науки, результати яких опубліковані у значній кількості статей і монографій.

На істафаці навчається понад 1000 студентів. Особливе місце займає вивчення основних методологічних дисциплін, політичної історії нашої країни, марксистсько-ленінської філософії, політекономії, теорії соціалізму.

Починаючи з 3 курсу, студенти-історики поглиблюють свої знання з однієї із спеціальностей: історії народів СРСР, нової і новітньої історії зарубіжних країн, археології.

Студенти-історики вивчають археологію, етнографію, архівознавство і музеєзнавство. Після першого курсу проходять археологічну практику — ведуть розкопки стародавніх поселень на те-

риторії України, беруть участь у наукових археологічних експедиціях викладачів нашого університету і інститутів археології АН УРСР і АН СРСР. Під час музейної і архівної практики першкурсники працюють в музеях, бібліотеках, архівах Москви, Ленінграда, Києва, Одеси, Львова. Щорічно група студентів-істориків виїжджає влітку на ознайомлювальну виробничу практику в університет міста Сегеда (УНР).

Велика увага приділяється підготовці вихованців факультету до їхньої майбутньої професії педагога. Вивчаються педагогічні дисципліни (педагогіка, методика викладання історії, соціальна психологія, логіка), проводиться педагогічна практика в школі, а влітку виховна робота у піонерських таборах.

На факультеті працює наукове студентське товариство. Студенти всіх курсів залучаються до розробки наукової проблематики кафедр факультету. З кращими доповідями, підготовленими в наукових гуртках, студенти виїжджають на студентські наукові конференції до інших вузів країни.

Абітурієнти, які стануть студентами ОДУ, ввійдуть в дружну сім'ю нашого факультету.

В. ВАЩЕНКО,
декан факультету,
доцент.

МЕХМАТ

На механіко-математичному факультеті навчаються студенти з таких спеціальностей: прикладна математика, механіка, математика. По спеціальності «математика» є науково-виробниче відділення.

Розподіл на математику теоретичну і математику прикладну суто умовний. Математики вивчають більше теоретичних методів, одержують ґрунтовну підготовку з дисциплін психолого-педагогічного циклу та інформації, готуючись до майбутньої праці викладача математики. Прикладники, одержуючи фундаментальну теоретичну підготовку, більше уваги приділяють вивченню методів застосування ЕОМ для вирішення прикладних задач. Механік університетського профілю — інженер. Це математик, який може правильно ставити механічну задачу, тобто створювати математичну модель механічної задачі, вміє розробляти методи розв'язання цих задач, застосовувати засоби і можливості ЕОМ для вирішення прикладних проблем.

Підготовкою кадрів на факультеті зайняті 9 кафедр, на яких працюють 10 професорів та докторів наук, 71 доцент та кандидат наук і 24 старших викладачів та асистентів.

Починаючи з 3 курсу, здійснюється спеціалізація студентів на кафедрах факультету. На перших двох курсах студенти всіх відділень факультету проходять двотиж-

неву навчальну обчислювальну практику в школах міста Одеси, на 5 курсі — педагогічну практику та практику за спеціалізацією, а студенти-прикладники і механіки на 5 курсі проходять переддипломну практику в обчислювальних центрах наукових закладів чи промислових підприємств.

На факультеті добре розвинута художня самодіяльність. Щороку 1 квітня факультет цікаво і весело проводить свій «День мехмату».

В. КРУГЛОВ,
декан факультету,
доцент.

Марія ГАЛИНА

Поставлены рамы, оконные стекла промыты, хозяйки уже сквозняки из квартир выгоняют и тычутся осы в кухонные сладкие плиты, а там, за порогом, деревья окраску меняют. Все необратимо и время уже на исходе и тени уже от хозяев своих уползают, неважно, неважно — а все-таки красное в моде и женщины серги в прихожей, смеяся, примеряют. Так просто дарить, не спросив никакого совета и не запастись ничем на грядущие годы, оставив себе лишь немного печали и света, и платье, которое вышло (ах, вышло) из моды.

РГФ

Факультет романо-германської філології готує філологів, викладачів англійської, німецької, французької, іспанської мов та літератури.

На факультеті дев'ять кафедр, які очолюють провідні учені факультету професори А. К. Корсаков, Е. О. Нушикян, В. Л. Скалкін, В. Г. Таранець, доценти В. І. Зінченко, Т. І. Олійник, Н. М. Тхор, М. З. Яцій.

Основні наукові розробки кафедр проводяться разом з Інститутом мовознавства АН СРСР і Інститутом мовознавства УРСР в рамках найважливіших тематик в області фонетики, граматики, лексики, лексикології і стилістики, історії зарубіжної літератури, методиці викладання іноземних мов. В нашій країні відомі роботи провідних учених факультету, в тому числі і професорів В. А. Кухаренко, Т. О. Бровченко, М. Г. Соколянского.

Лекції і семінарські заняття проводять висококваліфіковані викладачі університету. Заняття з практики мови проходять у семи лінгвафонних класах.

На щорічних науково-студентських конференціях, які проводяться в університеті, студенти виступають з доповідями. Кращі наукові робо-

ти студентів нашого факультету неодноразово відзначалися дипломами і нагородами на республіканських і всесоюзних олімпіадах студентських наукових робіт.

Випускники факультету, які виявили здібності в науковій роботі, можуть продовжувати навчання в аспірантурі. З 1973 року на факультеті працює спеціалізована Рада по захисту кандидатських дисертацій.

Студенти факультету проходять практику в піонерських таборах, педагогічну практику в школах міста, в період трудового семестру працюють гідями - перекладачами у БММТ «Супутник» і в «Інтуристі». Останніми роками проводиться обмін студентськими делегаціями німецького відділення факультету РГФ і Грайфсвальдського університету (НДР), а студенти англійського відділення виїжджають на стажування у Гаучер - коледж м. Балтимор (США).

Випускники факультету працюють у середніх школах Одеської, Миколаївської, Херсонської областей, в технікумах і вищих учбових закладах Одеси та інших міст, у БММТ «Супутник» і в «Інтуристі», у Чорноморському морському пароплаванні.

Л. ГОЛУБЕНКО,
декан факультету
романо-германської
філології,
доцент.

ФІЛОЛОГІЧНИЙ

Нещодавно — у 1987 році — філологічний факультет відсвяткував свій півстолітній ювілей. Саме в 1937 році відбувся перший набір на спеціальності російська мова та література, українська мова та література.

І хоча факультет готує в основному кадри для середньої школи, багато філологів працюють в редакціях районних та обласних газет і журналів, видавництвах, на радіо і телебаченні, в літературних і краєзнавчих музеях.

Філологічний факультет є важливим центром вивчення лінгвістичних і літературознавчих проблем на півдні України. Навчальна, наукова та виховна робота зосереджена на 7 кафедрах: теорії і методики літератури, української літератури, радянської літератури і літератури народів СРСР, російської мови, загального і слов'янського мовознавства, української мови, російської літератури. Їх очолюють відомі вчені, доктори наук, професори Г. А. В'язовський, І. М. Дузя, В. В. Фащенко, Ю. О. Карпенко, Ф. П. Сергєєв, доценти О. І. Бондар, А. О. Слюсар.

Імена наших літературознавців Г. А. В'язовського, І. М. Дузя, В. В. Фащенко відомі не лише в нашій республіці — вони беруть участь в літературному житті як члени Спілки письменників, а І. М. Дузя очолює Одеську письменницьку організацію. Філологи пишуться тим, що професор В. В. Фащенко за свої наукові праці удостоєний звання лауреата Державної премії Української РСР імені Т. Г. Шевченка. Наукові дослідження професора Ю. О. Карпенка з питань ономастики відомі за межами нашої країни.

Славну історію і традиції має літературна студія факультету. Багато активних студійців стали членами Спілки письменників СРСР. Не можна не згадати письменників, скажімо, Ю. Михайлика, В. Березінського, В. Яворівського, Т. Федюка, Б. Сушинського, А. Колісниченка, які свого часу успішно закінчили наш факультет.

Тим, хто слідує за сучасним літературним процесом, напевне, відомі імена молодих критиків М. Стрильбицького, В. Панченка, Г. Клочка, Є. Добренка. Всі вони — також випускники філологічного факультету ОДУ.

Навчальною програмою передбачено можливості для виявлення студентами своїх педагогічних і творчих здібностей. Щороку кращі студенти факультету виїждять на практику в інші країни, зокрема в Угорщину та Польщу, США, БНР.

Дорогі друзі! Запрошуємо вас взяти участь у конкурсі на філологічний факультет.

Бажаємо вам найкращих успіхів!

Н. ШЛЯХОВА,
декан філологічного
факультету,
професор.

ХІМІЧНИЙ

Спеціаліст з вищою університетською хімічною освітою повинен володіти теоретичними знаннями і практичними навичками, які дозволяють йому працювати і на ниві народної освіти, і в різних галузях хімічної науки і сучасної технології. Саме таких спеціалістів готує хімічний факультет Одеського держуніверситету.

Історія виникнення і розвитку хімічного факультету тісно пов'язана з іменами видатних учених: В. В. Марковникова, Л. В. Писаржевського, М. М. Соколова. Випускником університету був видатний радянський хімік, Герой Соціалістичної Праці академік М. Д. Зелінський.

Протягом багатьох років деканом факультету був видатний учений, засновник і перший директор Фізико-хімічного інституту АН УРСР академік О. В. Богатський.

Зараз хімічний факультет об'єднує 6 кафедр, які готують студентів за такими спеціальностями: неорганічна хімія і хімічна екологія, аналітична хімія, фізична і колоїдна хімія, органічна хімія, хімія високомолекулярних сполучень.

Минулого року на факультеті заснована кафедра моле-

кулярної електроніки, на якій проводяться дослідження по створенню нових матеріалів для комп'ютерів нового покоління.

Всі кафедри факультету оснащені сучасним обладнанням і приладами, що забезпечує високий рівень теоретичної і практичної підготовки студентів. Базами виробничої практики студентів є науково-дослідні лабораторії факультету, а також філіали кафедр, створені при Фізико-хімічному інституті АН УРСР і трьох середніх школах міста Одеси. Поширюються міжнародні зв'язки хімічного факультету. Щороку студенти-хіміки виїжджають на виробничо-ознайомлювальну практику до Чехословаччини і Польщі.

На факультеті успішно ведеться науково-дослідна робота, активну участь в якій беруть студенти. Результати наукових досліджень студенти доповідають на щорічній студентській конференції хімічного факультету, а також виїжджають з доповідями у провідні університетські центри країни.

В. НІКІТІН,
декан хімічного факультету,
доцент.

ЮРИДИЧНИЙ

Формування соціалістичної правової держави передбачає проведення в нашій країні широкої правової реформи, яка покликана забезпечити верховенство закону у всіх сферах життя суспільства, посилює механізм підтримання соціалістичного правопорядку на основі розвитку народо-владдя. Невідкладною справою, як зазначалося в резолюції ХІХ Всесоюзної конференції КПРС «Про правову реформу», є кадрове забезпечення правової реформи.

Висококваліфікованих спеціалістів - юристів готує юридичний факультет Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова.

Вступ на юридичний факультет — це початок професійного життєвого шляху юриста. Юридична освіта забезпечує підготовку спеціалістів широкого профілю, які можуть працювати в апараті місцевих Рад народних депутатів, суддями, прокурорами, слідчими, в органах МВС, працівниками апарату управління господарських організацій, юрисконсультами, адвокатами.

Неодмінна умова формування юриста — глибоке знання марксистсько-ленінської теорії, суспільних наук, політичної культури, високі моральні якості.

Юридичний факультет — один із найстаріших в Одеському університеті. Він був створений одночасно з заснуванням університету, у травні 1865 року.

На початку 70-х років ХІХ століття на юридичному факультеті навчався відомий революціонер, один з організаторів і керівників партії «Народна воля» А. І. Желябов.

За роки Радянської влади юридичний факультет закінчили відомі нині учені - юристи: професори, доктори юридичних наук А. А. Рускол, М. Д. Шаргородський, Р. О. Халфіна, Л. В. Багрий - Шахматов, Є. В. Додін, М. П. Орзіх та ін.

У післявоєнні роки на факультеті успішно працювали видатні учені - юристи: професори, доктори юридичних наук В. П. Колмаков, М. А. Нудель, Л. М. Стрельцов, доцент І. В. Шерешевський та ін.

Нині на юридичному факультеті працює 7 докторів наук, професорів: Л. В. Багрий-Шахматов, М. П. Орзіх, Г. Є. Петухов, І. Є. Середа, П. Р. Стависький, О. В. Сурилов, Ю. С. Червоний і 32 доценти, кандидати наук. На факультеті навчається

близько 2000 студентів, в тому числі понад 700 — на денному відділенні.

Загальноосвітня і спеціальна підготовка здійснюється на кафедрах: теорії і історії держави і права; державного права, радянського будівництва; адміністративного права і управління; цивільного права і процесу; трудового, сільськогосподарського і природоохоронного права; кримінального права, процесу і криміналістики.

Навчальний процес обслуговують спеціалізовані кабінети, криміналістична лабораторія, криміналістичний полігон. Створені 3 філіали кафедр у правоохоронних органах. Працюють студентські наукові гуртки, проблемні групи і кафедральні клуби — «Юрист 80-х: яким йому бути», цікавих зустрічей — «Слідству потрібні знавці», семінар культури тощо.

Починаючи з 3 курсу, студенти - юристи можуть вибрати державно - правову, господарсько - правову, судово-прокурорську, слідчо - криміналістичну спеціалізацію. В період навчання студенти проходять участь у виробничу практику у виконкомках місцевих Рад народних депутатів, правоохоронних органах, юридичних службах підприємств, закладів і організацій.

Студенти факультету надають велику допомогу місцевим Радам і правоохоронним органам у боротьбі за укріплення громадського порядку в місті і області.

Випускники факультету працюють в апараті місцевих Рад народних депутатів, юридичних служб підприємств, закладів і організацій, органах прокуратури, МВС, юстиції. Починаючи з 1988 р., практично весь контингент спеціалістів факультету готує на основі прямих договорів. Крім цього, факультет уклав договір про творчу співдружність з Інститутом держави і права АН УРСР, Київською вищою школою МВС СРСР ім. Ф. Е. Дзержинського, Одеським облвиконкомом.

Демобілізованих воїнів, передових робітників і колгоспників, усіх, хто вирішив присвятити себе нелегкій, але благородній і потрібній нашому суспільству професії юриста, ми запрошуємо на юридичний факультет Одеського університету.

А. ВАСИЛЬЄВ,
декан юридичного
факультету,
доцент.

ФІЗИЧНИЙ

В обсязі знань, зібраних людством, фізика посідає виключне місце. Революційні зміни у фізиці ХХ століття справили глибокий вплив на різні науки, техніку і, по суті, на все наше життя.

На фізичному факультеті знайдуть можливість реалізувати свої здібності молоді люди різних інтересів і схильностей: і ті, хто любить загальні теоретичні побудови, і ті, хто захоплюється експериментальними дослідженнями, спрямованими на створення нових матеріалів і приладів, і ті, хто бажає навчатися основам улюбленої науки молоді покоління.

На 1—2 курсах студенти фізики вивчають вищу математику, сучасну електронно-обчислювальну техніку і загальні курси фізики (механіку, молекулярну фізику, електрику і магнетизм, оптику, атомну і ядерну фізику). Поряд з лекціями і семінарськими заняттями вони виконують лабораторні практики, де отримують необхідні навички з проведення сучасного фізичного експерименту. На старших курсах починається вивчення розділів теоретичної фізики: електродинаміки, термодинаміки, статистичної фізики, квантової механіки та ін.

Починаючи з 3 курсу, поряд з загальнотеоретичними дисциплінами, читаються лекції із спеціальних курсів і проводяться лабораторні заняття на спеціальних прак-

тикумах у відповідності з тією спеціалізацією, яка була обрана студентом. Для тих, хто готується до викладацької діяльності, передбачені дисципліни психолого-педагогічного циклу.

Факультетськими базами виробничої практики є наукові підрозділи університету: науково-дослідний інститут фізики, астрономічна обсерваторія, проблемна лабораторія аеродисперсних систем, галузева лабораторія фізичних основ електронної техніки, а також лабораторії науково-дослідної частини. Крім того, студенти проходять практику в установах Академії наук СРСР і УРСР (Москва, Ленінград, Київ, Львів, Херсон та ін.). Складовим елементом навчального процесу на факультеті є участь студентів у науково-дослідній роботі кафедр і лабораторій. Багато студентів беруть участь у виконанні господарських замовлень промисловими підприємствами і організаціями.

Випускники факультету працюють в науково-дослідних установах і навчальних закладах, в середніх загальноосвітніх школах. Частина випускників залишається в університеті аспірантами, стажистами-викладачами і стажистами-дослідниками.

Г. ЧЕМЕРЕСЮК,
декан фізичного факультету,
доцент.

ОБЪЯВЛЯЕТ НАБОР

НА 1990—1991 УЧЕБНЫЙ ГОД

Университет готовит высококвалифицированных специалистов, теоретически и практически подготовленных для работы в вузах, научных учреждениях, средних школах, различных отраслях народного хозяйства, на следующих факультетах по специальностям:

а) **ДНЕВНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ:** механико-математический — математика (педагогическое и научно-производственное отделения), прикладная математика, механика; физический — физика (педагогическое и научно-производственное отделения), астрономия; химический — химия (педагогическое и научно-производственное отделения); биологический — биология (педагогическое и научно-производственное отделения); геолого-географический — география (педагогическое и научно-производственное отделения), гидрогеология и инженерная геология, геологическая съемка, поиск и разведка полезных ископаемых (морская геология); исторический — история (педагогическое отделение); филологический — русский язык и литература (педагогическое отделение); украинский язык и литература (педагогическое отделение); романо-германской филологии — английский, немецкий, французский, испанский язык и литература (педагогическое отделение); юридический — правоведение.

б) **ВЕЧЕРНЯЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ:** физика, химия, биология, зоология и ботаника, география, русский язык и литература, украинский язык и литература, правоведение.

в) **ЗАОЧНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ:** математика, биология, история, русский язык и литература, украинский язык и литература, романо-германские языки и литература (английский, немецкий, французский), правоведение, гидрогеология и инженерная геология.

ПРИЕМ ЗАЯВЛЕНИЙ

В университет принимают граждане, имеющие среднее образование; на дневное обучение в возрасте до 35 лет, на обучение без отрыва от производства — без ограничения в возрасте.

Поступающие подают в приемную комиссию следующие документы:

1. Заявление.
2. Документ о среднем образовании в подлиннике.
3. Характеристика (рекомендация) с последнего места работы или учебы, выдаваемая партийными, комсомольскими, профсоюзными и другими общественными организациями, руководителями предприятий, учреждений,

организаций, средних учебных заведений, правлениями колхозов. (Не обязательно).

Лица, не имеющие годичного стажа практической работы, представляют характеристику, выданную руководителями и общественными организациями школ и других учебных заведений, в которых они обучались.

Представление характеристики уволенным в запас военнослужащим в год поступления не обязательно.

4. Медицинская справка по форме № 086-У.

5. Выписка из трудовой книжки (для имеющих стаж работы), заверенная начальником (инспектором) отдела кадров.

6. 6 фотокарточек для документов размером 3х4.

7. Паспорт и документ об отношении к военной обязанности предъявляется лично.

8. Военнослужащие и сотрудники МВД дополнительно к указанным документам предъявляют справку-разрешение на специальном бланке.

ЗАЯВЛЕНИЯ О ПОСТУПЛЕНИИ В УНИВЕРСИТЕТ ПРИНИМАЮТСЯ:

на дневную форму обучения с 25 июня по 15 июля, на обучение без отрыва от производства в два потока — с 20 апреля по 31 мая и с 25 июня по 15 июля.

К поступающим в университет на различные формы обучения и отдельные специальности предъявляются дополнительные требования:

— на обучение без отрыва от производства: на специальности физика, химия, биология, зоология и ботаника, география, гидрогеология и инженерная геология принимаются лица, работающие по профилю избранной специальности. На специальности математика, история, правоведение, русский язык и литература, украинский язык и литература, романо-германская филология принимаются лица независимо от профиля работы.

Поступающие на заочное обучение подают заявление в ближайшее к месту жительства высшее учебное заведение, имеющее интересующую их специальность.

ВСТУПИТЕЛЬНЫЕ ЭКЗАМЕНЫ

На специальности — история, математика, прикладная математика и механика — кроме конкурсных экзаменов установлен предварительный экзамен.

Поступающие в университет (вне зависимости от формы обучения) сдают экзамены по следующим дисциплинам: химический факультет — конкурсные экзамены: химия (устно), математика (письменно), украинский (русский)

язык и литература (сочинение);

механико-математический факультет — предварительный экзамен: украинский (русский) язык и литература (сочинение); конкурсные экзамены: математика (письменно), математика (устно);

физический факультет — конкурсные экзамены: физика (устно), математика (письменно), украинский (русский) язык и литература (сочинение);

биологический факультет — конкурсные экзамены: биология (устно), химия (письменно), украинский (русский) язык и литература (сочинение);

геолого-географический факультет — конкурсные экзамены: география (устно), математика (письменно), украинский (русский) язык и литература (сочинение);

филологический факультет: специальность «Русский язык и литература» — конкурсные экзамены: диктант, русский язык и литература (сочинение — анализ художественного произведения), русский язык и литература (устно); специальность «Украинский язык и литература» — конкурсные экзамены: диктант, украинский язык и литература (сочинение — анализ художественного произведения), украинский язык и литература (устно);

факультет романо-германской филологии: — конкурсные экзамены: иностранный язык (устно), украинский (русский) язык и литература (сочинение), украинский (русский) язык и литература (устно);

исторический факультет — предварительный экзамен: иностранный язык (устно); конкурсные экзамены: история СССР (устно), украинский (русский) язык и литература (сочинение), новая и новейшая история (устно);

юридический факультет — конкурсные экзамены: основы советского государства и права (устно), украинский (русский) язык и литература (сочинение), история СССР (устно).

К конкурсным экзаменам допускаются все лица, получившие на предварительных экзаменах оценки «удовлетворительно», на тех факультетах, где они указаны.

Награжденные по окончании средней школы золотой (серебряной) медалью, окончившие среднее специальное учебное заведение или среднее профессионально-техническое училище с дипломом с отличием и поступающие на обучение с отрывом от производства, сдают экзамены на все факультеты по одной дисциплине: химический — химия (устно), механико-математический — математика (письменно); физический — физика (устно); биологический — биология (устно); геолого-географический — география (устно); фило-

логический — диктант; романо-германской филологии — иностранный язык (устно), исторический — история СССР (устно); юридический — основы государства и права (устно). При получении оценки «пять» они освобождаются от дальнейшей сдачи вступительных экзаменов, а при получении оценки «четыре» или «три» сдают остальные конкурсные экзамены.

На лиц, окончивших с отличием средние профессионально-технические училища или средние специальные учебные заведения на базе среднего образования, указанный порядок распространяется при поступлении на специальности, соответствующие полученным профессиям.

При поступлении на обучение без отрыва от производства действие положения о сдаче одного экзамена медалистами и приравненными к ним лицами распространяется только на лиц, имеющих стаж практической работы по избранной или родственной специальности не менее одного года и работающих в настоящее время или уволенных в запас военнослужащих, а также на лиц, окончивших среднее специальное учебное заведение с отличием и работающих по полученной специальности при поступлении на соответствующие или родственные специальности. Сохраняется целевой прием на выделенные места для лиц, постоянно проживающих в сельской местности и поступающих на педагогические специальности.

Все вступительные экзамены проводятся по программам, составленным в соответствии с учебными программами средней общеобразовательной школы.

Поступающие могут сдавать вступительные экзамены на русском или украинском языке.

Срок проведения вступительных экзаменов: — на дневное обучение с 16 по 31 июля; — на вечернее и заочное в два потока: с 1 по 16 июня и с 16 по 31 июля.

Не явившиеся без уважительных причин на экзамены в назначенное по расписанию время или получившие неудовлетворительные оценки к дальнейшим экзаменам не допускаются.

Конкурсный отбор проводится отдельно по каждой специальности на основе общего количества баллов, набранных поступающими на вступительных (конкурсных) экзаменах.

Без вступительных экзаменов в университет зачисляются выпускники подготовительного отделения, успешно выдержавшие выпускные экзамены.

Вне конкурса при получении положительных оценок на вступительных экзаменах зачисляются:

а) военнослужащие, уволенные в запас и пользующиеся установленными правительством льготами;

б) лица из числа воспитанников домов и школ-интернатов и учащихся профессионально-технических учебных заведений, являющиеся сиротами или оставшиеся без попечения родителей;

в) инвалиды I и II групп, которым согласно заключению врачебно-трудовых экспертных комиссий не противопоказано обучение в вузе и которые могут посещать учебные занятия.

На обучение без отрыва от производства вначале проводится по конкурсу зачисление работающих по профилю избранной специальности не менее одного года, военнослужащих, уволенных в запас в течение трех последних лет, выпускников средних специальных и профессионально-технических учебных заведений, поступающих на родственные специальности. В случае отсутствия конкурса среди этих лиц на оставшиеся места зачисляются по конкурсу другие лица, характер работы которых не соответствует избранной специальности или имеющие стаж работы по избранной специальности менее одного года.

Лица нижеперечисленных категорий, успешно сдавшие вступительные экзамены, но не прошедшие по конкурсу на дневное обучение в университет, по их желанию зачисляются на подготовительное отделение в первоочередном порядке:

— направленные предприятиями, организациями и учреждениями на договорной основе в порядке целевой подготовки;

— военнослужащие, уволенные в запас в течение трех последних лет.

Зачисление в университет проводится до 5 августа.

Зачисленные в состав студентов, но не приступившие к занятиям в течение 10 дней без уважительных причин, отчисляются из вуза.

На освободившиеся при этом места проводится дополнительное зачисление по конкурсу лиц, успешно сдавших экзамены в университет.

Заявления и все необходимые документы представляются лично или направляются почтой по адресу:

270057, г. Одесса, ул. Петра Великого, 2, приемная комиссия.

Приемная комиссия находится по адресу: Пролетарский бульвар, 24/26, комната № 16, телефон 68-12-84.

Бережно хранят филателисты в своих собраниях реликвии суровых лет Великой Отечественной.

И. СИЛЬНИЦКИЙ, участник Великой Отечественной войны, член Всесоюзного общества филателистов.

Мозель «Город-герой Одесса». Среди экспонатов раздела «Подвиг Одессы в Великой Отечественной войне» — открытка, поступившая в осажденную Одессу из Николаева 11 августа 1941 года, а также письмо, полученное в только что освобожденном городе.

Во дворце студентов в настоящее время демонстрируется коллекция студента ОГУ Валерия Мозеля.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

В 1969 и 1974 годах выпускались художественные маркированные конверты, а на почтамте проводилось гашение корреспонденции специальными штемпелями.

О ГОРОДЕ-ГЕРОЕ
10 апреля 1944 года Москва артиллерийским салютом приветствовала войска 3-го Украинского фронта, освободившие Одессу от фашистских оккупантов.
Знаменательный апрельский

ПИШИТЬ НАМ: 270057, Одесса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуниверситет, редакция газеты «За наукові кадри».

ЗАХОДИТЬЕ: Одесса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ: Тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.